Управління фітосанітарної безпеки Головного управління Держпродспоживслужби в Кіровоградській області надає прогноз фітосанітарного стану та рекомендації щодо захисту основних сільськогосподарських рослин у господарствах Кіровоградської області в травні 2026 року.

Агрометеорологічні умови квітня поточного року суттєво змінили звичний перебіг фітосанітарної ситуації в агроценозах області.

Зима 2025-2026 років виявилася контрастною за температурним режимом. Переважав незначний сніговий покрив, проте наприкінці другої декади лютого в північних та центральних районах його висота зросла до 13-25 см. Найхолоднішим зимовим місяцем став січень, а найтеплішим – грудень.

Березень був теплим і сухим. Натомість квітень характеризувався холодною погодою з різкими коливаннями температури та тривалими заморозками. Через це місцями зафіксовано пошкодження й загибель цвіту та зав'язі плодових дерев, а також сходів теплолюбних культур. Нетипове похолодання стримало ранній масовий вихід комах із місць зимівлі. Втім, із подальшим підвищенням середньодобових температур зимуючі стадії переважної більшості фітофагів активізувалися та відновили живлення.

Надалі фітосанітарна ситуація в агроценозах визначатиметься переважно комплексом агрокліматичних умов, а також природних і господарських факторів.

За даними весняних контрольних обстежень сільськогосподарських угідь шкідливі комахи перезимували добре. За зиму загинуло 0-22 % популяцій шкідників, більшість з яких, за сприятливих умов розвитку становитимуть реальну небезпеку посівам сільськогосподарських культур. Виявлено загибель до 50 % мишоподібних гризунів переважно через підтоплення нір, внаслідок промерзання та відтавання ґрунту, що сприяло просочуванню вологи в ґрунт.

У травні фітосанітарна ситуації в агроценозах визначатиметься головним чином комплексом агрометеорологічних, природних і господарських факторів.

Зернові, зернобобові культури та багаторічні трави. Посіви зернових колосових культур у травні, окрім багатоїдних, заселятимуть різноманітні спеціалізовані шкідники. Серед них велика група хлібних клопів, передусім шкідлива черепашка та споріднені з нею види – маврський та австрійський клоп і більш далекі – гостроголові клопи, ягідний, гостроплечий та інші.

Клопи, зокрема шкідлива черепашка, масово переселятимуться з місць зимівлі на поля озимих колосових культур, здебільшого пшениці. Переліт клопів вважається закінченим, якщо співвідношення статей знаходитиметься в межах 1:1. Спочатку клопи зосереджуватимуться у крайових смугах посівів озимини. В холодні дні вони ховаються в нижніх ярусах травостою, вузлах кущіння, щілинах ґрунту, під грудочками землі, опалим листям тощо. Надалі поступово розселятимуться на всіх площах зернових колосових. Це важливо знати при обстеженні посівів для прийняття рішень щодо захисту рослин від перезимувалих клопів.

Після інтенсивного харчування клопів клітинним соком відбуватиметься відкладання яєць на стебла, листя культури, бур`янів, рослинних решток,

найчастіше у два ряди по 7 яєць у кожному. В залежності від погодних умов цей процес може тривати до 40 днів, при цьому за сприятливих умов самка відкладає протягом життя 100-150, а окремі й до 300 яєць.

Найчисленнішим клоп шкідлива черепашка буде в посівах усіх зернових колосових культур. Контрольними обстеженнями навесні поточного року виявлено – 1,8, максимально – 5 екз. на кв.м. За зимовий період загинуло 0-20 % шкідника, від хвороб – 27, шкідників – 43, інших умов – 30 %. Маса живих самок до 117 мг. Тобто потенційна спроможність розмноження шкідливої черепашки, як і інших клопів, доволі висока, тому в полях озимої пшениці, ячменю, де оселяться ці шкідники за порогової чисельності, виникатиме необхідність застосування хімічного захисту рослин.

Пошкодження перезимувалим клопом пшениці рано навесні викликає різке відставання рослин у рості і розвитку, вони передчасно жовтіють. Центральний лист вище уколу серпоподібно згинається або згортається у вигляді спіралі. Колос, пошкоджений до та на початку колосіння біліє, утворюється білоколосиця, добре помітна на зеленому фоні поля.

Після повного переселення перезимувалих клопів у посіви (ЕПШ 2-4 і більше клопів на кв.м) озимих зернових культурах під час виходу у трубку проводять обприскування інсектицидами групи фосфорорганічних і синтетичних піретроїдів, системної та кошково-контактної дії, на основі диметоату, тіаметоксаму, імідаклоприду, дельтаметрину, ацетаміприду хлорпірифосу, альфа-циперметрину, гамма-цигалотрину, хлорпірифос + циперметрин, які будуть ефективні й проти інших шкідників зернових культур.

Хлібна жужелиця (турун), 0-9 % личинок якого загинуло взимку, в першій половині травня продовжуватиме живитися озиминою, передусім розміщеною після стерньових попередників, де осередково її нараховується 0,6 екз. на кв.м. Закінчивши харчування личинки заляльковуватимуться в земляних колисочках на глибині 20-70 см, а через 12-14 днів на поверхню ґрунту вийдуть жуки, які будуть пошкоджувати зерно пшениці, жита, ячменю під час наливу.

Хлібні п'явиці (передусім червоногруда) заселятимуть та пошкоджуватимуть озимину та ярину. Чисельність їх збільшуватиметься за рахунок виплодження личинок, переважно на ярих пшениці, ячмені, вівсі. За низької зволоженості ґрунту можливе зростання шкідливості фітофага у посівах вищезазначених культур, яке призводить до підсихання листя, відставання у рості рослин, які виділяються серед зелених білястими смугами пошкоджених листкових пластинок.

Хлібні (смугаста, стеблові) блішки заселятимуть посіви зернових культур повсюди. Найбільшої шкоди завдаватимуть ярим колосовим культурам, менше кукурудзі та озимій пшениці. В разі теплої посушливої погоди в травні ймовірне зростання чисельності та шкідливості цих комах.

За вказаних умов наприкінці травня в посівах зернових колосових культур ймовірний вихід та живлення зерном хлібних жуків, насамперед кузьки, а також красуна та хрестоносця.

Гусениці злакової листовійки заселятимуть та пошкоджуватимуть посіви в крайових смугах озимих та ярих зернових культур. Осередки злакової листовійки за ЕПШ – 50-100 екз. на кв.м у крайових смугах чи всуціль полів знешкоджують дозволеними до використання інсектицидами.

У посівах зернових колосових культур та кукурудзи розвиватимуться злакові мухи (шведські, гессенська, чорна пшенична, яра, опоміза пшенична, інші), пошкоджуючи стебла, що часто відмирають. В ярині розвиватиметься весняне покоління шведських та гессенської мух, дуже небезпечних, зокрема для ячменів та сортів м`якої пшениці, а шведські і для сходів кукурудзи.

Злакові попелиці (велика, звичайна, ін.) і пшеничний трипс за теплої вологої погоди травня масово розвиватимуться повсюди. Пошкодження попелицями збільшує витрату води рослинами, що пригнічує їх ріст. Трипси, личинки яких відроджуються в колосі й висмоктують сік із колосових лусок та квіткових плівок, а потім пошкоджують м’яке зерно, спричиняють зменшення ваги зерна, що призводить до кількісних втрат врожаю. Окрім того, ці шкідники, зокрема попелиця, небезпечні ще й тим, що можуть бути переносниками вірусних та мікоплазмових хвороб зернових культур.

За теплої посушливої погоди повсюди розвиватимуться шестикрапкова, смугаста, інші види цикадок, що теж завдають шкоди колосовим культурам, висмоктуючи поживні речовини з рослин, що пригнічує їх. Від численних уколів листки знебарвлюються, а потім гинуть. Віропорні цикадки можуть переносити вірусні хвороби.

Проти вищезазначених шкідників ефективними будуть інсектициди, дозволені для використання в посівах зернових колосових культур. Ярі зернові обробляють у крайових смугах або всуціль поля за наявності на кв.м 30-40 жуків хлібної блішки, 10-30 жуків п’явиці, 40-50 екз. на 100 п.с. злакових мух.

Повсюди в разі випадання дощів та відповідного температурного режиму, передусім в загущених посівах, широке розповсюдження матимуть хвороби листя зернових культур, а саме: на озимій пшениці – борошниста роса, септоріоз, бура листкова іржа, інші плямистості, на ячмені, житі – гельмінтоспоріоз, ринхоспоріоз, інші. Окрім цього, за вищезазначених умов подекуди в посівах зернових культур матимуть місце кореневі гнилі. Під час колосіння рослини уражуватимуться летучою та іншими видами сажок, від яких потерпатимуть в першу чергу сприйнятливі сорти добре розвинутих, загущених, підживлених азотом посівів зернових культур. Слід уникати внесення підвищених норм азоту, що підсилює розвиток борошнистої роси, кореневих гнилей та інших хвороб. Під час виходу в трубку хворі рослини проти хвороб обприскують дозволеними до використання фунгіцидами.

Під час сходів-галуження гороху розвиватимуться і шкодитимуть бульбочкові довгоносики (смугастий, щетинистий), які перелітатимуть з багаторічних трав за температури повітря 14-17°С. Найбільшої шкоди від жуків слід очікувати за посушливої жаркої погоди. Розвиватимуться і завдаватимуть шкоду посівам гороху горохові попелиця, зерноїд, трипс, комарик, інші. Дощова

погода за температури 19-28°С у травні сприятиме розвитку аскохітозу, пероноспорозу, кореневих гнилей в рослинах гороху.

Сходи гороху за наявності бульбочкових довгоносиків обробляють за ЕПШ 10-15 жуків на кв.м. В період бутонізації-початку цвітіння посіви обробляють інсектицидами проти горохового зерноїда (2-3 жука на 10 п.с.), попелиць (250-300 екз. на 10 п.с.), трипса (2 екз. на квітку), горохової плодожерки, акацієвої вогнівки (25-30 яєць на кв.м), горохового комарика (1-2 імаго на 100 п.с або 1-2 личинки на 1 кв.м (на цінних чи насіннєвих посівах)).

Проростаюче насіння і сходи сої пошкоджуватимуться личинками росткової мухи, чорнишів і коваликів, пластинчастовусих жуків, гусеницями підгризаючих совок. За теплої помірно вологої погоди сім'ядолями та першою парою справжніх листків живитимуться бульбочкові довгоносики, клопи (щитники, сліпняки), попелиці. Підвищена вологість повітря за температури 18-26°С сприятиме розвитку пероноспорозу, аскохітозу, альтернаріозу, септоріозу, білої та сірої гнилей. Низькі температури під час проростання насіння, ґрунтові й повітряні посухи у післясходовий період уможливлюватимуть ураження рослин сої фузаріозною, іншими кореневими гнилями. За умов прохолодної вологої погоди можливий розвиток сім'ядольного бактеріозу.

У фазу 2-6 листочків проти бульбочкових довгоносиків (8-15 жуків на кв.м), люцернового клопа (2-5 екз. на рослину), попелиць (250-300 екз. на 10 п.с.) посіви сої обприскують препаратами рекомендованими «Державним реєстром пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні» (далі – Державний реєстр). Насіннєві посіви обприскують відразу після виявлення сисних шкідників для запобігання поширення вірусної інфекції. Рослини, що дифузне уражені пероноспорозом, церкоспорозом, з насіннєвих посівів видаляють.

У багаторічних травах (люцерні, конюшині, еспарцеті) розвиватимуться і шкодитимуть бульбочкові, сірі (буряковий, південний), фітономус, інші види довгоносиків, насіннєїди-апіони, жовтий насіннєїд (тихіус), попелиці, клопи, гусениці підгризаючих і листогризучих совок, осередково лучний метелик, сарана, інші, які активізуються за теплої, помірно вологої погоди. У прохолодну дощову погоду поширюватимуться плямистості, кореневі гнилі, інші хвороби.

Проти довгоносиків (5-8 екз. на кв.м), гусениць підгризаючих совок на сходах першого року проводять обприскування дозволеними інсектицидами. В період стеблування-бутонізації проти комплексу комах-фітофагів, збудників хвороб за ранньовесняної сівби 2 рази підкошують трави. У посівах другого і наступних років проти жуків і личинок довгоносиків, гусениць совок, п'ядунів, а також попелиць, клопів, інших проводять підкіс багаторічних трав для одержання насіння з проміжного укосу в фазу масової бутонізації, з другого – перед чи на початку цвітіння.

Технічні культури. У травні посіви цукрових буряків більшості бурякосійних господарствах області заселятимуть жуки звичайного та сірого бурякових довгоносиків. Найбільш загрозливими вони будуть у

Олександрійському районі, де навесні за виживання 100 % популяції виявлено 0,5 екз. довгоносиків на кв.м.

За теплої посушливої погоди жуки довгоносиків швидко переселятимуться у посіви «пішим ходом». За підвищення температури до 20-25°С звичайний буряковий довгоносик перелітатиме на посіви культури. Захисна дія токсикації насіння з часом послаблюється, тому в разі розтягнутого виходу жуків через прохолодну погоду, існує вірогідність істотних пошкоджень сходів та молодих рослин культури. Тому вкрай важливо контролювати поведінку та чисельність бурякових довгоносиків.

Сходи буряків, насамперед забур`янені, за теплої посушливої погоди заселятимуть й пошкоджуватимуть бурякові блішки. За помірно теплої вологої погоди у посівах культури розвиватимуться бурякові крихітка й щитоноски. Такі погодні умови сприятимуть повсюдному розмноженню на рослинах-господарях бурякової листкової попелиці, яка згодом перелітатиме на молоді рослини буряків. Скрізь ймовірні пошкодження сходів дротяниками і несправжніми дротяниками, личинками хрущів. Місцями рослини потерпатимуть від піщаного мідляка, південного сірого й чорного довгоносиків.

За надмірного зволоження чи пересихання та ущільнення ґрунту, сівби неякісно обробленим фунгіцидними протруйниками насінням сходи буряку можуть хворіти на коренеїд.

Збереження сходів цукрових буряків залежить, насамперед, від якісного і вчасного проведення всіх захисних заходів. За прохолодної дощової погоди до початку льоту звичайного бурякового довгоносика минулорічні бурячища та межуючі з ними посіви культури доцільно обкопувати крайовими ловильними канавками з наступним обприскуванням їх інсектицидами за високого ступеня загрози сходам культури від довгоносиків (ЕПШ 0,5 екз. на кв.м).

Систематичні боронування та міжрядні рихлення до змикання листків культури у рядках знищують ґрунтову кірку, яйця та личинки шкідників у ґрунті, оздоровлюють рослини від коренеїду та покращують їх фізіологічний стан.

За послаблення дії токсикації та чисельності довгоносика звичайного понад 0,2-0,3; сірого 0,2-0,5; чорного 0,3; мідляка 0,3-0,5; блішок 3-7; щитоносок
0,7-1,2 екз. на кв.м; крихітки 1,5-2,5 екз. в куб.дм ґрунту, а також в разі сівби або пересіву цукрових буряків нетоксикованим насінням посіви культури захищають дозволеними до використання пестицидами відповідного спектру дії.

У посівах озимого ріпаку найшкідливішими будуть ріпаковий квіткоїд, прихованохоботники, хрестоцвіті клопи, оленка волохата, попелиця, пильщик, листкоїд, білани. Посіви захищають наприкінці бутонізації за 5-6 жуків квіткоїда і прихованохоботників на рослину та інших фітофагів через обробки пестицидами згідно Державного реєстру.

Помірно тепла дощова погода сприятиме поширенню на озимому ріпаку пероноспорозу, альтернаріозу, фомозу, інших захворювань, інфекційний запас

яких зберігається на 1-8 % рослин культури. Оздоровлюють посіви за появи ознак хвороб відповідно до системи захисту озимого ріпаку.

Коріння сходів соняшнику за достатньої зволоженості ґрунту пошкоджуватимуть дротяники і несправжні дротяники, личинки хрущів. Пізні посіви потерпатимуть від гусениць підгризаючих совок. Надземну частину молодих рослин культури обгризатимуть жуки сірого й чорного довгоносиків, піщаного мідляка. Сходи культури за надмірного зволоження ґрунту й помірних температур уражуватимуться несправжньою борошнистою росою.

Від посіву до змикання рядків для знищення поверхневої кірки, бур`янів, шкідників, покращення фізіологічного стану рослин проводять систематичні розпушування ґрунту відповідно до технології вирощування культури. Сходи та молоді рослини культури захищають від сірого (ЕПШ понад 2 екз. на кв.м) та інших довгоносиків, піщаного мідляка за обприскування посівів сумішами фосфорорганічних і піретроїдних препаратів у половинних нормах витрат. На ділянках гібридизації видаляють і знищують уражені несправжньою борошнистою росою рослини.

Картопля й овочеві культури. Умови зимівлі (загинуло від шкідників та грибкових і бактеріальних хвороб 0-10 % шкідника) негативно не вплинули на колорадського жука, якого скрізь на картоплянищах збереглося в середньому – 1,8, максимально – 3 екз. на кв.м. У травні жуки виходитимуть з ґрунту і заселятимуть сходи картоплі, посадки томатів і баклажанів. Жуки паруватимуться та відкладатимуть яйця. За оптимальних температур в межах 22-25°С і відносної вологості повітря 70-75% у другій половині травня можливе відродження личинок.

Захищають сходи картоплі в разі заселення жуком 10 % рослин. Проти личинок обприскують посіви за масової появи їх першого-другого віків та чисельності 10-20 екз. на кожній з 8-10 % заселених рослин.

На капусті, редисці, інших хрестоцвітих культурах за умов сухої жаркої погоди повсюди зросте чисельність та шкідливість хрестоцвітих блішок. Капустяна (весняна) муха найпоширенішою буде в овочівницьких господарствах та присадибних ділянках, де порушується сівозміна та просторова ізоляція. Осередково, за вищезазначених умов ймовірний підвищений рівень розвитку та шкідливості хрестоцвітих клопів, прихованохоботників, біланів, молі.

Захищають капусту в разі заселення 10 % рослин по 3-5 жуків блішок або 6-10 яєць капустяної мухи на кожну через обприскування країв або площі всуціль.

Посіви цибулі заселятимуть та пошкоджуватимуть цибулеві муха та прихованохоботник. За наявності 3-4 яєць цибулевої мухи на 10 % заселених рослин, інших шкідників посіви (крім цибулі на перо) обприскують дозволеними препаратами.

Плодові насадження. В плодових насадженнях у травні продовжуватимуть розвиватися і завдавати шкоди листкам, квіткам і зав’язі плодових дерев садові довгоносики: сірий бруньковий, яблуневий квіткоїд. Довгоносики

паруватимуться і відкладатимуть яйця, згодом відроджуватимуться їх личинки. Заляльковуватимуться личинки яблуневого квіткоїда, а в період опадання зайвої зав'язі масово з'являтимуться молоді жуки, які прогризатимуть у бутонах дірки і виходитимуть назовні.

В занедбаних насадженнях у період утворення зав'язі яблуні заляльковуватимуться гусениці білана жилкуватого, продовжуватимуть харчування гусениці золотогуза, розанової листокрутки, яблуневої молі. Скрізь в незахищених садах і лісопаркових насадженнях гусениці кільчастого і непарного шовкопрядів об'їдатимуть листки, квітки та зав'язі. Повсюди молоді листки та пагони заселятимуть та пошкоджуватимуть сисні шкідники (кліщі, попелиці, медяниці, щитівки і несправжньощитівки).

Скрізь заляльковуватимуться гусениці яблуневої плодожерки, літ метеликів якої відбуватиметься за суми ефективних температур (вище 10°С) 90-110°С, масовий літ за 150-170°С. Відкладання яєць фітофагом спостерігатиметься за відсутності опадів і вітру та температури повітря понад 16°С у вечірні години. В сонячну тиху погоду за температури не нижче 16°С активізуються плодові пильщики, які відкладатимуть яйця, згодом личинки пошкоджуватимуть зав'язь, виїдаючи насіннєву камеру. Вишнева муха літатиме і відкладатиме яйця під час утворення зав'язі у вишні й черешні.

В травні буде спостерігатися шкідливость оленки волохатої, жуки якої виїдають бутони і квітки яблунь, груш та інших культур. В роки масового розмноження вони протягом 2-3 діб можуть повністю знищити генеративні органи (виїдаючи тичинки і маточки у квіток). Особливо сильні пошкодження комаха завдає в посушливі роки.

Повсюди в зерняткових садах розвиватиметься борошниста роса, найсприятливіші умови для зараження якою створюватимуться за t^o 18-25°С і значному насиченні повітря вологою. За наявності крапельної вологи і температури повітря 18-20°С розвиватиметься збудник парші. Масовому прояву кокомікозу, клястероспоріозу, кучерявості листків персика, полістигмозу сливи сприятиме прохолодна погода за значних опадів.

Відразу після закінчення цвітіння (коли опаде 75 % пелюсток) зерняткові сади проти яблуневої молі, п'ядунів, кліщів, попелиць та парші, моніліального опіку, борошнистої роси обприскують пестицидами згідно Державного реєстру.

Через 10-12 днів після попереднього проти яблуневого пильщика, листокруток та парші, моніліального опіку, борошнистої роси проводять обприскування інсектицидами і фунгіцидами, дотримуючись чергування препаратів. За необхідності проти рослиноїдних кліщів додають рекомендовані акариціди.

Зерняткові насадження обприскують рекомендованими пестицидами відповідного спектру дії проти плодожерок, в разі відлову феромонною пасткою за 7 днів спостережень 5 метеликів яблуневої або одного східної плодожерки, на початку відкладання ними яєць.

Після закінчення цвітіння кісточкові сади проти кокомікозу, кучерявості листків персика, клястероспоріозу, листокруток, попелиць, пильщиків, кліщів,

товстоніжки сливової, інших та через 10 днів після попереднього, на початку відродження гусениць сливової плодожерки проти неї та товстоніжки, кліщів, кокомікозу насадження обприскують дозволеними до використання пестицидами.

У період масового льоту вишневої мухи (початок цвітіння білої акації) сорти вишні й черешні середнього і пізнього строків достигання проти мухи, кокомікозу, моніліального опіку обприскують пестицидами згідно Державного реєстру.

Багатоїдні шкідники. Взимку загинуло 0-7 % гусениць озимої совки. Повсюди у посівах озимих зернових збереглося – 0,5, максимально – 1 екз. на кв.м. Цьогорічна зима не завадила перезимівлі гусениць молодших віків, які дохарчовуватимуться в посівах озимини. У травні гусениці заляльковуватимуться, летітимуть та відкладатимуть яйця метелики першого покоління. Ймовірний значний літ комах, тому слід передбачити випуск совочної форми трихограми у посівах буряків, овочів, просапних культур. За чисельності гусениць у посівах кукурудзи, соняшника, картоплі, інших просапних культур понад 3-8, озимої пшениці 2-3, цукрових буряків 1-2 екз. на кв.м слід застосовувати зареєстровані препарати в рекомендованих нормах.

У другій половині травня за температури повітря 18-20 °С відбуватиметься літ метеликів першого покоління капустяної, городньої, бавовникової, люцернової, інших видів листогризучих совок. Суттєво обмежує чисельність цих комах яйцеїд-трихограма, яку випускають на початку та під час масового відкладання яєць метеликами совок.

Гусениці стеблового (кукурудзяного) метелика за незначної (0-30 %) загибелі взимку від хвороб і ентомофагів виявлені у 6, максимально – 20 % рослинних решток кукурудзи, по 1-2 екз. на рештку. У травні за температури понад 15-16°С гусениці заляльковуватимуться, наприкінці місяця у південних районах області розпочнеться літ метеликів першого покоління.

Щільність дротяників та несправжніх дротяників, личинок хрущів – 0,7, максимально – 1 екз. на кв.м на полях під посів просапних культур загрожує значним пошкодженням сходів. Збереження їх досягається через токсикацію насіння. За високої (>20 екз. на кв.м.) чисельності дротяників та несправжніх дротяників за 2-3 тижня до висадки розсади овочів доцільно використовувати принадні посіви вівса або жита насінням, обробленим інсектицидами. Норма висіву такого насіння 20-25 кг/га.

Саранові (стадні види – перелітна сарана, італійський прус та нестадні – кобилки блакитнокрила, чорносмугаста, хрестовичка мала, інші). У травні за настання протягом 2 тижнів середньодобової температури повітря 15-18°С личинки саранових відроджуватимуться. За прогрівання ґрунту до 23°С на глибині залягання ворочок відбуватиметься масовий вихід личинок на поверхню.

Осередки високої чисельності личинок можливі у посівах сільськогосподарських культур та неорних землях. Для уточнення строків відродження личинок саранових та їх чисельності слід, регулярно починаючи з

другої декади травня, проводити обстеження неорних земель, заплавів річок тощо. На площах, де виникатиме потреба в хімічних обробках, захист посівів від саранових розпочинають за масової появи личинок першого віку. Основну масу личинок стадних саранових слід ліквідувати до закінчення розвитку третього-четвертого віків.

Цього року навесні кокони з живими гусеницями лучного метелика спеціалістами управління фітосанітарної безпеки Головного управління Держпродспоживслужби в Кіровоградській області в посівах сільськогосподарських угідь виявлені не були. Ймовірний літ шкідника можна очікувати за середньодобової температури вище 17°С та СЕТ 150-200°С. За несприятливих умов (періодичне похолодання, посуха) сума ефективних температур до початку масового льоту може становити 350°С, тому початок льоту метеликів і їх масовий літ можуть бути розтягнутими.

Зокрема, сприятливі умови під час льоту та відкладання яєць (температура повітря 22-25ºС, опади, роси, квітучі рослини) можуть створити оптимальні умови для реалізації потенційної можливості масового розвитку і шкідливості лучного метелика, передусім у багаторічних травах, цукрових буряках, соняшнику, овочах, інших культурах. За інтенсивності льоту метеликів 150 особин на 50 кроків випускають вогнівочну форму трихограми. Проти гусениць молодших віків застосовують рекомендовані препарати.

Повсюди продовжиться розмноження і шкідливість мишоподібних гризунів у посівах озимих та ярих зернових культур, багаторічних трав. Для попередження пошкоджень озимих зернових та ріпаку, багаторічних трав за наявності 3-5 і більше колоній на гектарі слід удаватися до використання отруйних принад дозволених до використання родентицидів.